

sv. Benedikt v Slov. Gor. 20 K 66 v, cerkev sv. Alojzija v Mariboru 29 K, sv. Martin pri Slov. Gradcu 36 K, sv. Ilj pod Turjakom 14 K, Polzela 80 K, Kuder Mihael 10 K.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: Slavna posojilnica v Konjicah 80 K, duh. svet. župnik Martin Jurkovič pri Sv. Petru pri Mariboru in neimenovanec v Mariboru ter dr. Fel. Ferk v Mariboru po 20 K, župnik Martin Meško na Kapeli in župnik Jarnej Frangež pri sv. Marjeti na Pesnici po 10 K ter gospa Roza Spindler v Brežicah namesto venca na grob gospe Al. Razlag 10 K.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnje bralno društvo je obhajalo svoj redni občni zbor dne 24. sveč. t. l. ter si izvolilo razun dveh odbornikov zopet stari odbor. O zanimivem delovanju društva več prihodnjic.

Katol. podp. društvu v Celju so darovali: Slav. okr. odbor in okolica Celje po 400 K, neimenovana 100 K, sl. posojilnica v Konjicah 50 K, slav. posoj. v Žaleu in Mozirju po 20 K, č. kan. Jan Bosina, g. L. Schellander in obč. Teharje po 10 K, profesor M. Pleteršnik 6 K, profesor Fr. Štifter in Alojzija Stošičky po 5 K, g. T. Kager, M. Pišek, M. Farčnik, M. Pirc, N. Pfeifer po 4 K, Neimenovan 3-20 K, Ana in Hel. Lipovšek po 2 K. Bog povrni vsem blagim dobrotnikom tega prekornostnega društva!

Mlekarnica pri Sv. Trojici v Slov. gor. je prejela v pol letu 31.973 litrov mleka, za katero je izplačala 3197 K 30 v. Številke govoré dosti jasno! In čuj slovenska gospodinja, nemškutar v trgu ti ne privošči tega denarja, ker je proti mlekarnici! Opomnimo pri tej priložnosti, da ima mlekarna veliko zalogo sira, ki ga razpečava na drobno in debelo.

Gospodarska zadruga v Središči ima v nedeljo dne 24. marca občni zbor v občinski pisarni ob 3. uri popoldne. Po zborovanju bo de g. M. Jelovšek potovalni učitelj, imel pouk o umni živinoreji in o mlekarstvu. K temu zborovanju vljudno vabi Odbor.

Gospod župnik Alojz Šuta, pri sv. Marjeti niže Ptujja se je tudi letos kot zunanji ud velikodušno spomnil »Narodne čitalnice v Ptujju«, za kar se mu odbor iskreno zahvaljuje. Odbor bi želel, da bi imel več udov, kateri bi društvo tako podpirali!

Vsak ud Gospodarskega društva v Ptujju mora vplačati delež po 12 K. Prvo načelstvo je sledeče sestavljeno: 1. Mihael Brenčič, posestnik v Rogoznici, načelnik; 2. Franc Petrovič, posestnik v Podvincih, tajnik; 3. dr. Horvat Tomaž, odvetnik v Ptujju, blagajnik; 4. Janez Grahar, posestnik na Hajdini, načelnika namestnik; 5. Janez Bermeš, pos. v Budini; 6. Franc Brenčič, posestnik v Zabjaki; 7. Janez Krefl, pos. na Grajeni; 8. Kuhar Juri, pos. v Berstje; 9. Jožef Muršec, krčmar v Ptujju, odborniki. Nadzorstvo pa obstoji: 1. Janez Brenčič, pos. Gonci; 2. dr. Franc Jurtela, odv. Ptuj; 3. Juri Lah, pos. Pongerce; 4. Andrej Šlamberger, pos. Gorečjaves; 5. Jožef Vilčnik, pos. Sp. Grajena.

Ptuj, dne 12. sušca 1901.

M. Brenčič.

„Slovenska posojilnica“ pri sv. Trojici v Slov. gor. se je ustanovila pred nekaj meseci. Čemu nje je bilo treba, ko je že itak jedna? Tega so krivi trojiški Nemci! S pomočjo dveh č. gg. župnikov so osnovali pred nekaj leti posojilnico. Ko so bili na konju, izbacili so ustanovitelja benediškega župnika iz odbora, ter so mu pokazali v hvaležnost svoje nemške zobe. Pridobili so nekatere udane kmete záse in postala je posojilnica popolnoma posilinska, kakoršna še je sedaj. Zato so pred nekaj meseci narodnjaki ustanovili svojo »slovensko« posojilnico, ki ima svojo pisarno v sobani »Kmetijske zadruge«. Posojilnica že prav lepo deluje. In ta posojilnica je naša, zavedni kmetje slovenski, te se oklenimo tesno, to podpirajmo z vsemi močmi. Na čelu te posojilnice stojijo možje, kakor Vogrin, Križan, Lubec, Friš, Tomažič itd., ki so dika in ponos Slovenskih goric.

Da bi pa me kdo krivo ne razumel, moram omeniti, da je takozvana »nemška« posojilnica res nemška, nam priča tudi to, da je na večkratno povabilo nikakor ni hotela vsotopiti v »Zvezo slov. posojilnic«.

Gospodarsko-bralnemu društvu v Kozjem so darovali pri svojem odhodu č. g. Lovrenko, kaplan, več istisov »Dom in Sveta« in druge knjige. Mladenčič Karol Vouk pa en istis »Zabavne knjižice«. Darovalcema stoterno Bog plati.

Koncert v dobrodelen namen. Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov priredi dne 24. t. m. v prid svojemu podpornemu zakladu o priliki občnega zborovanja v celjskem Narodnem domu koncert s sodelovanjem »Celjskega pevskega društva« in tamburaškega zbora »Celjskega Sokola«. Natančnejši vspeled se še naznani. Za sedaj se samo omenja, da so sodelovanje pri tem koncertu obljubili tudi odlični umetniki v petju in glasbi.

Gospodarsko bralno društvo v Kozjem je pri svojem že tretjem občnem zboru dne 11. sušca vendar le srečno prišlo na zeleno vejo. Za predsednika je enoglasno izvoljen gosp. dr. Jankovič. Kot odborniki so sledeči: gg. Mih. Horvat, Jož. Druskovič, dr. Šribar, č. g. Ant. Drofenik, kaplan, Mih. Pustisek, Jan. Elsbacher. Namestnika: pr. č. g. Mark. Tomažič in Franc Brilaj, in trije računski pregledovalci: pr. č. g. Jan. Ev. Bosina, Ant. Maček in Ant. Vertovšek. Kako se je občno zborovanje pričelo pod komando dr. Pikal-na, o tem prihodnjic.

Iz Majšperga nam poročajo, da se je odbor bralnega društva dne 17. sveč. takole sestavil: č. g. Marinič, predsednik, g. Žunkovič, podpredsednik, č. g. Ivan Vogrin, tajnik, Janez Korže, blagajnik, Karol Robar, Alojz Korošec, Zravko Sagadin, Jakob Sagadin, Šimon Mesarič, Štefan Gajser, odborniki. O dobro uspeli veselici poročamo še le prihodnjic, ker je za tokrat došlo poročilo prepozno.

Žiče. Tukajšnje bralno društvo izreka slavnemu predstojništvu narodne posojilnice »Konjice« za zopetni prispevek doposlanih 10 K najprisrčnejšo zahvalo. To je edina podpora našega društva, kajti bralo bi se rado, pa plačalo nič!

Cerkvene zadeve.

II.

Kako so se začeli odpustki sv. leta?

Novega leta dan, ko se je pisalo 1300 po Kr., se je kakor po Božjem nagibu nenavadno veliko ljudstva zbralo v cerkvi sv. Petra v Rimu. Ko so jih vprašali, iz kakšnega namena da so v tako obilnem številu tu sem priromali, so djali, da so is ust starih ljudi slišali, da se vsakih 100 let v cerkvi sv. Petra v Rimu delijo posebni odpustki. Število romarjev množilo se je od dne do dne. Sv. oče Bonifacij VIII. da sklicati vse kardinale ter se z njimi o tem posvetoje. Dne 22. svečana potem razglasi isto leto 1300 za »sv. leto«, ter dovoli posebno popolnoma odpustek vsem prebivalcem rimskega mesta, ako 30 dni zaporedoma vsaki dan po enkrat obiščejo cerkev sv. Petra ter tam po namenu sv. očeta molijo. Ptujcem dovolil je ravno tisti odpustek sv. leta, ako vsaj 15 krat obiščejo cerkev sv. Petra v Rimu. Komaj se ta novica razširi po svetu, vre od vseh krajev sveta brez števila romarjev v sv. mesto Rim po sv. odpustke. Pripoveduje se, da je po 200.000 romarjev vsaki dan tistega sv. leta v Rim priromalo.

Sv. oče papež Bonifacij VIII. bil je naročil, da se naj vsako stoto leto obhaja »sv. leto«. Rimljani so pa goreče prosili, da naj bi se to večkrat godilo. Ko se je bližalo 50 leto, prosili so tedanjega papeža Klementa VI., da naj on odloči jubilej ne vsako stoto letu temuč vsakega petdesetega leta. Papež izda 27. prosinca 1349 bulo, v kateri

izjavlja, da dovoljuje vsako 50 leto obilne in popolne odpustke, z eno besedo, da izpolni željo Rimljanov, kateri so prosili za to milost v svojem in v imenu cele katoliške cerkve, in da podpira bogaboječnost, vero, upanje in ljubezen v krščanskem ljudstvu, z druge strani pa, da jim zbuja spomin na staro zavezo, v katerej se je tudi slavil vsakega 50. leta jubilej, tudi zato, ker je petdeseti dan po vstajenju Gospodovom sv. Duh napolnil apostole, in slednjic zato, da si zamore veliko več vernikov v korist obrniti to duhovno milost. Pogoji so bili ravno taisti, kakor pred 50. leti v buli Bonifacija VIII., razun je še bilo dodano, da se mora tudi obiskati cerkev sv. Janeza v Lateranu. Ta jubilej se je začel na sv. večer 1359 in se končal na sveti večer 1360. Takrat je prišlo mnogo več romarjev, kakor prvokrat: naštel se jih je eden milijon, kateri so stalno bili na potu tje ali nazaj. Mnogo romarjev se ni več povrnilo na domj ker so se nekateri v silni stiski zadušili, drugi so pomrli od kuge, in tretji spet pa so padli v tolovajske roke. Med tedanjimi romarji se je nahajala tudi sv. Brigita, katera je s svojim dobrim zgledom, z djanjem krščanske ljubezni in blagouosnim opominjanjem ostala v dobrem spomnu pri vseh, kateri so jo tedaj videli in poznali.

(Dalje sledi.)

Gospodarske stvari.

O napravi sira za domačijo.

Čim bolj, ko se naše živinarstvo na deželi, to je odaljeno od mest ali tovarniških krajev, opazuje, tem bolj se dospe do prepričanja, da je našemu kmetu lep junec, osobito pa lep vol ponos, lepa junica, lepa in dobra, to je jako mlečna ali molzna krava pa le bolj postranska stvar, za katero se naš kmečki gospodar veliko manj briga, kakor pa za lepega vola. Da, nikakor ni redka prikazen, da ima naš kmet, zraven prav lepih, da znabiti krasnih juncov in volov, prav malo vredne, majhne kravice. Ako se takega moža praša: »oče, i kako pa to pride, da imate tako lepe vole, krave pa tako majhne, tako nekazne?« In mož odgovori: »i zato ker sem junce, oziroma ker sem vole tam na Nemškem Štajerskem kupil in jih že toliko časa dobro gleštam, krave so pa domače reje, so domače šavre«. Ako se moža še naprej praša, zakaj da nima lepih velikih krav, katere bi mu lepa velika teleta, oziroma lepe domače vole, pa tudi dosti mleka dajale, kaj odgovori navadno? — Da velike krave preveč požro, da pride cenejše, junce kupovati, kakor pa doma izrežati, mleko pa da tako skoro nič ne zaleže, ker se ga ne more prodajati, za domačijo pa da je kmalu zadosti, za napravo toliko masla, kolikor ga doma potrebuje, sicer pa za mleko družina tako dosti ne porajta, in dajati ga je treba prešičem. No na takem odgovoru je pač skorej samo toliko resnice, kolikor hoče reči, da mleko za dom malo odleže, vse drugo je pa neutemeljena prazna trditev, katero presoden, skušen gospodar nikdar verjel ne bode. O, da mleko na deželi kaj malo zaleže, to je pa gola resnica, kajti istina je, da ga družina skoro več uživati ne mara — vsaj v toliki meri ne, kakor nekaj. — Istin je, da je tudi masla za domačijo kmalu zadosti, in ako se ga tudi lahko proda, da v primeri k porabljenem mleku le malo odvleže, odločno najmanj odvleže pa gotovo prešičem pokladano mleko in naj bode še tako dobro posneto.

Da bi se mleko na deželi boljše izkoristilo, da bi se ga boljše v denar spravilo, pričelo se je snovati sirarske družbe, sirarske zadruge. V mnogih krajih obnesle so se take družbe ali zadruge prav dobro, to osobito v planinskih krajih, ker so gospodarji na rejo mnogoštevilnih krav navezani. V dostih krajih, in to pred vsem tam, kjer je bolj poljedelstvo kakor pa travništvo doma